

BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1
Fax Nam. + 255 24 2230215
Tovuti: www.zanzibarassembly.go.tz

SANDUKU LA BARUA 902,
ZANZIBAR
Barua Pepe: zahore@zanlink.com

HOTUBA YA MAONI YA KAMATI YA SHERIA, UTAWALA BORA NA IDARA MAALUM YA BARAZA LA WAWAKILISHI KUHUSU MSWADA WA MAREKEBISHO YA SHERIA MBALIMBALI NA KUWEKA MASHARTI BORA NDANI YAKE

Mheshimiwa Spika, awali ya yote napenda kutumia nafasi hii kumshukuru Mwenyezi Mungu, Muumba wa mbingu na ardhi na vyote vilivyomo kwa kutujaalia neema ya afya na uhai iliyotuwezesha kukutana tena leo hii kujadili Mswada huu muhimu wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria mbali mbali.

Mheshimiwa Spika, aidha, baada ya kutanguliza shukrani hizo, sasa nitangulize kusema kuwa Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum ya Baraza la Wawakilishi inakubaliana na marekebisho yatakayofanywa katika Mswada huu wa **“SHERIA YA MAREKEBISHO YA SHERIA MBALI MBALI NA KUWEKA MASHARTI YALIYO BORA NDANI YAKE”** mbele ya Baraza lako tukufu kwa madhumuni ya kuweka misingi iliyo bora katika mapungufu yaliyomo katika Sheria hizo na vile vile kuweka masharti bora ili kwenda sambamba na malengo ya kuwepo kwa Sheria husika katika utekelezaji wake.

Mheshimiwa Spika, vilevile, nachukua fursa hii kutoa shukrani za pekee kwa Mwanasheria Mkuu wa Serikali ya mapinduzi Zanzibar pamoja na watendaji wake wote wa Afisi yake kwa juhudi kubwa walizozifanya katika kusimamia marekebisho ya Sheria hizi.

Hata hivyo, juhudi za Afisi hii pekee zisingefanikiwa kama kwamba hawajapata mashirikiano kutoka Tume ya Kurekebisha Sheria ambayo kwa nafasi kubwa ndio msingi na wahusika wakuu wa kufanya marekebisho haya. Tunawaomba wazidi kutafuta na kuleta marekebisho mbali mbali kwa lengo la kuwezesha Sheria zetu kutekelezeka kiurahisi na kuleta haki na usawa kwa kila mmoja miongoni mwetu.

Mheshimiwa Spika, pia, napenda kuitumia fursa hii kuwashukuru Wadau mbali mbali ambao Kamati yetu ilikutana nao kwa mashirikiano yao makubwa waliyoyaonesha na kupelekea kuweza kutoa maoni mbali mbali kwa lengo la kuuboresha Mswada huu.

Mheshimiwa Spika, Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum kwa kushirikiana na wizara husika pamoja na wadau mbali mbali walioalikwa imeupitia Mswada huu kifungu kwa kifungu, kuujadili na kushauri mambo mbali mbali kwa mnasaba wa kujenga na kufanikisha matakwa ya Mswada huu wa Sheria ambapo marekebisho mbali mbali yamependekezwa kufanywa na Kamati kwa kuzingatia umuhimu wa Sheria hizo.

Mheshimiwa Spika, naomba sasa niwatambue Wajumbe wa Kamati hii kama ifuatavyo:

1.	Mhe. Machano Othman Said	Mwenyekiti
2.	Mhe. Mwantatu Mbaraka Khamis	Makamu Mwenyekiti
3.	Mhe. Nadir Abdul – latif Yussuf	Mjumbe
4.	Mhe. Wanu Hafidh Ameir	Mjumbe
5.	Mhe. Saada Ramadhan Mwendwa	Mjumbe
6.	Mhe. Ali Khamis Bakari	Mjumbe
7.	Mhe. Suleiman Makame Ali	Mjumbe
8.	Nd. Ali Alawy Ali	Katibu, na
9.	Nd. Haji Jecha Salum	Katibu

Mheshimiwa Spika, naomba sasa uniruhusu nieleze baadhi ya marekebisho na mapendekezo mbali mbali ambayo Kamati yetu imeyafanya na pia, naomba kuwatanabahisha Waheshimiwa Wajumbe wa Baraza lako tukufu ya kwamba, hotuba hii inatoa ufafanuzi wa baadhi tu ya vifungu ambavyo vimependekezwa na kufanyiwa marekebisho na Kamati, hivyo maelezo zaidi ya mapendekezo hayo yamo katika muhtasari wa marekebisho yetu ambayo tayari yameshasambazwa kwa Waheshimiwa Wajumbe.

Mheshimiwa Spika, katika **Sehemu ya Pili** ya mswada huu inayohusu **Sheria ya Umiliki wa Ardhi,** Nam. 12 ya 1992.

Katika kifungu cha 4 cha mswada, Kamati inashauri kuongezwa maneno yafuatayo mwishoni mwa kifungu kidogo cha (6) kilichoongezwa mara tu baada ya neno **“Ardhi”**:

“na uamuzi wa Rais utakuwa wa mwisho na hautohojiwa na Mahakama yoyote”.

Mheshimiwa Spika, Kamati inapendekeza kuongezwa kwa maneno haya ili kuonesha kuwa uamuzi wa mwisho wa haki ya umiliki wa ardhi Zanzibar ni wa Rais na hivyo haitakuwa vyema kwa taasisi yoyote kuingilia uamuzi ambao umefanywa na Rais hasa tukizingatia kuwa Raisi ndiye mmiliki wa ardhi yote ya Zanzibar.

Mheshimiwa Spika, katika **Sehemu ya Saba** inayohusiana na marekebisho ya **Sheria ya Maadili ya Viongozi**, Nam. 4 ya 2015, kifungu cha 21 cha mswada huo, Kamati imeshauri kuwa, kifungu cha 41 cha Sheria mama kiwe na kifungu cha 41(1) na kuongeza kifungu kidogo cha (2) kifuatacho:

“(2) Baraza litakuwa na uwezo wa kutoa maelekezo juu ya taarifa iliyowasilishwa na Waziri kutokana na marekebisho yaliyofanyika kwa mujibu wa kifungu kidogo cha 41(1)”.

Mheshimiwa Spika, Kamati inapendekeza kuongezwa kwa kifungu hiki kwa kuwa marekebisho yaliyopendekezwa katika kifungu cha 41 cha Sheria mama hayakutoa fursa na uwezo kwa Baraza la Wawakilishi kutoa baraka zake pindi itakapohitajika katika taarifa itakayowasilishwa na Waziri chini ya kifungu cha 41 cha Sheria mama.

Mheshimiwa Spika, katika **Sehemu ya Nane** ya Mswada huu inayohusu **Sheria ya Kuanzisha Afisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali**, Nam. 11 ya 2003, ambapo marekebisho yamefanywa kwa kuongeza kifungu cha 9A (**Jadweli - Mwenendo wa Bodi**).

Kamati inashauri kufutwa kwa kifungu cha 11(1) cha Jadweli hilo na kuandikwa upya ili kuleta muamala mzuri wa kimantiki na kisarufi kama ifuatavyo:

“(1) Bodi inaweza katika utekelezaji wa kazi zake, kuanzisha kamati yoyote kufanya kazi maalum kama itakavyoagizwa na Bodi”.

Mheshimiwa Spika, kwa kumalizia tunaiomba Serikali kuyazingatia na kuyafanyia kazi yale yote yaliyopendekezwa na Kamati kwa kushirikiana na wadau wa Taasisi mbali mbali ambao kwa namna moja au nyengine wamesaidia kutoa maoni yao ili kufanikisha sheria hizi zitakapo tumika ziwe na ubora zaidi. Kufanya hivyo, ni kusaidia Serikali na Taasisi husika kuepuka udhaifu wa sheria zinazofanyiwa marekebisho.

Mheshimiwa Spika, baada ya kueleza haya machache nawaomba Wajumbe wa Baraza lako tukufu, wenye hekma na busara waweze kutumia uweledi wao kuuchangia na kuurekebisha Mswada huu kwa kutoa mawazo yatayosaidia kiutendaji ili kufanya uwe bora zaidi na hatimaye kuupitisha kwa kupata ufanisi.

Mheshimiwa Spika, Naomba kuwasilisha.

.....

(Mwantatu Mbarak Khamis)

Makamu Mwenyekiti

Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum

Baraza la Wawakilishi,

Zanzibar